

MISHANDLING

Ouderen

Vrijwilligers en
studenten tegen
ouderenmishandeling

Stichting
mens **centraal**

MISHANDLING

Ouderen

Definitie ouderenmishandeling

'Al het handelen of nalaten van handelen jegens (geheel of gedeeltelijk) afhankelijke ouderen, door diegene(n) die in een persoonlijke en / of professionele relatie met die oudere staat(n), waardoor de oudere herhaaldelijk lichamelijke, geestelijke of materiële schade lijdt of zal lijden'

**De schatting is dat tussen de 160.000 en 200.000 ouderen in Nederland jaarlijks het slachtoffer worden van mishandeling
Dit is 1 op de 20 ouderen!**

Deze handleiding helpt vrijwilligers en studenten bij het bewust worden en het beter signaleren van ouderenmishandeling.

Vrijwilligers en studenten herkennen de signalen en weten welke stappen zij kunnen nemen.

MISHANDLING

Ouderen

Wanneer spreken we van ouderenmishandeling?

Ouderenmishandeling kan bewust en onbewust plaatsvinden. Mensen kunnen ouderen moedwillig oplichten, pesten, of een klap geven. Maar sommige ouderenmishandeling gebeurt per ongeluk, zonder opzet of door overbelasting: bijvoorbeeld een oudere te hard vastpakken, iemand verwaarlozen of te veel slaapmiddelen geven.'

Door wie?

Mishandeling vindt plaats in een relatie van afhankelijkheid in de privésfeer. Dit kan de familie of de mantelzorger zijn, maar ook een vriend, buur of zorgverlener. Dit maakt het voor een slachtoffer bijzonder moeilijk om erover te praten. Dat er in bepaalde situaties iets moet gebeuren, is voor iedereen duidelijk. Bewustwording en de problemen bespreekbaar maken zijn de eerste stappen.

Vormen van ouderenmishandeling

- Financiële uitbuiting
- Psychische mishandeling
- Lichamelijke mishandeling
- Verwaarlozing
- Seksueel misbruik

MISHANDLING

Ouderen

Hoe herken je ouderenmishandeling?

Wij beschrijven de verschillende vormen van mishandeling en hun signalen. Een niet-pluis gevoel is ook een signaal. Soms zijn er geen concrete signalen, maar kun je het onbestemde gevoel hebben dat er iets niet in orde is: een niet-pluis gevoel. Een signaal is een startpunt om alert te zijn. Op basis van een signaal kun je gaan handelen.

Signalen financiële uitbuiting

Plotselinge of onverklaarbare geldopnames bij de bank, verdwijnen van waardevolle spullen uit huis, onverklaarbaar tekort aan geld, ontstaan van schulden, huurachterstand, grote belangstelling van familie voor geld of bezittingen van de oudere, weigeren van informatie over financiële situatie.

'Er verdwijnt wel geld van mijn rekening wanneer ik ze boodschappen laat doen. Toen ik de boodschappen nog zelf deed was het allemaal veel goedkoper. Maar ja, wanneer ik er iets van zeg, heb ik straks geen eten meer. Wie komt me dan helpen?'

Signalen Verwaarlozing

Verwaarlozing (niet zorgen voor een oudere) kan lichamelijke of psychische verwaarlozing zijn. Onder lichamelijke verwaarlozing verstaan we situaties waarin er niet voldoende voedsel, drinken aanwezig is, of onvoldoende persoonlijke of huishoudelijke hygiëne.

Van psychische verwaarlozing is sprake wanneer de geestelijke behoeften van ouderen worden genegeerd, zoals de behoefte aan aandacht, liefde, emotionele zorgen, respect.

Mogelijke signalen: ondervoeding, uitdroging, slechte hygiëne, doorliggen of andere onverzorgde wonden, vervuiling van zichzelf en/of kleding en/of huis, onvoldoende eten en drinken in huis, lichamelijke achteruitgang, plotselinge vermagering, depressie, frustratie, apathie, verdriet en wanhoop.

'Waarom zou iemand zich nog om mij bekommeren?'

MISSTANDAANDELING

Ouderen

Signalen Psychische mishandeling

Psychische mishandeling gaat om treiteren, pesten, dreigementen (bijvoorbeeld met uithuisplaatsing, schelden, intimideren, valse beschuldigingen, beledigingen of bevelen). Ook het vernederen, het zelfvertrouwen ondermijnen en het psychisch onder druk zetten vallen onder psychische mishandeling. Bij de oudere leidt dit tot gevoelens van angst, woede, verdriet, schuchterheid, verwardheid of apathie. Mogelijke signalen: onverklaarbare angst, woede en/of verdriet, verwardheid, weinig reactie, wantrouwen, slaap- en/of eetproblemen. Maar ook: deuren zijn op slot, overname van zaken die iemand best zelf kan, geen toegang van vrienden of bekenden, geen privacy bij bezoek.

'Ik weet dat het niet goed is, maar anders zie ik helemaal niemand meer. Ik voel me al zo alleen en ben bang dat ik straks alleen nog maar contact heb met thuiszorgmedewerkers.'

Signalen Lichamelijke mishandeling

Lichamelijke mishandeling gaat om slaan of schoppen, knijpen, de mond afplakken, aan de haren trekken of branden. Soms worden ouderen vastgebonden aan een stoel of bed. Een minder zichtbare vorm van lichamelijke mishandeling is het geven van te weinig of juist te veel medicijnen (bijvoorbeeld slaapmiddelen). Mogelijke signalen: blauwe plekken, schrammen, snij-,schaaf- of brandwonden, zwellingen, striemen op het lichaam, versuffing en apathie.

'Ik kan er moeilijk wat van zeggen dat hij me pijn doet bij de verzorging. Wie verzorgt mij anders?'

Signalen Seksueel misbruik

Bij seksueel misbruik gaat het om het verrichten van seksuele handelingen met of in het bijzijn van de oudere, tegen de wens van de oudere.

Mogelijke signalen: beschadigingen aan genitaliën of anus, bloedvlekken in kleding of beddengoed, moeite met zitten of lopen, hevige onrust bij het (ont-)kleden of wassen, seksueel getinte gesprekken voeren.

'Ik ben al mijn zelfrespect kwijt.'

MISHANDLING

Ouderen

Je constateert iets of hebt 'een niet pluis gevoel', wat kan je doen?

De 3 Stappen meldcode vrijwilligers

- A. In kaart brengen van signalen. (overdrachtsformulier)
- B. Overleg binnen Stichting Mens Centraal, raadpleeg samen indien nodig Veilig Thuis
- C. Voer samen met de coördinator het gesprek met het vermoedelijke slachtoffer in het kader van doorverwijzing naar professionele hulpverlening

0800-2000

Coördinator meldcode vrijwilligers/studenten

Stichting Mens Centraal

Ingrid Hoogstraten

E-mail: info@stichtingmenscentraal.nl

Tel: 06-40545490

MISHANDLING

Ouderen

Stichting Mens Centraal heeft als doel (kwetsbare) ouderen te ondersteunen
Wij hopen dat ook jij hier je steentje aan bij wilt dragen
Door alert te zijn voor de signalen, goed te luisteren en actie te ondernemen.

Wij hebben projecten tegen ouderenmishandeling maar ook proberen wij
ouderen te ondersteunen die het slachtoffer zijn geworden van criminaliteit.
De oudere mag er niet alleen voor staan.

Neem contact met ons op en deel jouw ervaringen!
Wij gaan voor een veilig Nederland voor onze ouderen,
jij toch ook?

Alvast bedankt, ook namens de ouderen!

Als ik oud
word wil ik
graag...

